Perintö- ja lahjaverosta luopuminen

Mika Maliranta

Etla ja Jyväskylän yliopisto

Eduskunnan verojaosto, 20.11.2018

Taustaa

- Useimmilla/lähes kaikilla veroilla on talouskasvun kannalta kielteisiä käyttäytymisvaikutuksia
- Verotuloja tarvitaan, joten verotuksen painopiste kannattaa olla niissä veromuodoissa, jossa kielteiset vaikutukset ovat vähäisimmät
- Perintö- ja lahjaveron verokertymä oli 909 miljoona euroa vuonna 2017. Tuotot ovat ilmeisesti lähivuosina kasvussa suurten ikäluokkien ikääntyessä
- Veron poistaminen voi pahentaa julkisen talouden rakenteellista alijäämää. (riippuen siitä mitä tehdää luovutusvoittoverolle)
- Tarvittaisiin veronkorotuksia ja/tai menoleikkauksia, joilla todennäköisesti olisi kielteisempiä vaikutuksia talouteen

Taloustietelijöiden konsensus

- Taloustieteilijöiden suuri enemmistö ajattelee että perintö- ja lahjavero on olennainen osa verojärjestelmän kokonaisuutta
- Mirrlees Review (https://www.ifs.org.uk/publications/mirrleesreview)
- Suomen ekonomistikone
  - Väite: “Perintövero on talouskasvun kannalta muita veroja vähemmän haitallinen.”
  - Vahvasti samaa mieltä (22%), samaa mieltä (53 %), epävarma (12 %), eri mieltä (12 %) ja vahvasti eri mieltä (2 %). (Painotetut luvut)

Perintö- ja lahjavaro, johtamisen laatu ja “luova tuho”

- Talouskasvu perustuu lopulta tuottavuuden kasvuun
- Viime aikaisessa taloustieteellisessä kirjallisuudessa on kiinnitetty huomiota erityisesti kahteen tekijään (jotka kytkeytyvät toisiinsa)
  - Johtamisen laatuun
  - Tuottavuutta vahvistavan yritys- ja työpaikkarakenteiden muutokseen (“luova tuho”)
- Korostetaan yritysten välisen kilpailun, yritysdynamiikan sekä työntekijöiden ja pääoman liikkuvuuden merkitystä yritysten välillä
- Yrityksen omistuksella (ja perimisellä) on kytkös molempiin tekijöihin.
- Ks. esim.

Pérez-González, F. (2006). *Inherited control and firm performance. American Economic Review, 96(5), 1559-1588.*

Bennedsen, M., Nielsen, K. M., Pérez-González, F. ja Wolfenzon, D. J. T. Q. J. o. E. (2007). Inside the family firm: The role of families in succession decisions and performance. 122(2), 647-691.

Bloom, N., Genakos, C., Sadun, R. ja Van Reenen, J. (2012). Management practices across firms and countries. Academy of Management Perspectives, 26(1), 12-33.10.5465/amp.2011.0077

Michelacci, C. ja Schivardi, F. (2013). Does idiosyncratic business risk matter for growth? Journal of the European Economic Association, 11(2), 343-368.10.1111/jeea.12007

Lippi, F. ja Schivardi, F. (2014). Corporate control and executive selection. Quantitative economics, 5(2), 417-456.

Aghion, P., Van Reenen, J. ja Zingales, L. (2013). Innovation and institutional ownership. American Economic Review, 103(1), 277-304.doi: 10.1257/aer.103.1.277

Perintö- ja lahjavaro, johtamisen laatu ja “luova tuho”

- Nykyisen perintö- ja lahjaveron sukupolvenvaihdoshuojennuksen vuoksi verotus on epäneutraalia
- Sukupolvenvaihdoshuojennus vaikuttaa haitallisesti “omistajuuden liikkuvuuteen” yritysten välillä ja sitä kautta tuottavuuden ja talouden kasvuun pitkällä aikavälillä
- Periaatteessa perintö- ja lahjaveron poisto voisi korjata tätä vääristymää.
- Toisaaalta
  - ongelma ei ole niinkään perintövero vaan sen epäneutraalisuus
  - myös luovutusvoittovero voi lukita omistusta, millä on myös kielteisiä vaikutuksia pääoman liikkuvuuteen
- Perintövero paikkaa luovutusvoittoveron aukkoja

Eerola, E. ja Ropponen, O. (2015). Mihin perintöveroa tarvitaan? : VATT, Policy Brief No. 1-2015.

- Luovutusvoittovero voi vääristää kannustinta myydä yritys sopivammalle omistajalle